TAHARET
(Temizlik)

KİTABI

Taharet Hakkında bazı Istılahlar:

Taharet: *Temizlik, nezafet, paklık manalarına gelir. Fıkıhta taharet hakiki (pisliklerden) ve hükmi necasetlerden (abdestsizlik-cünüplük-hayız ve nifas hallerinden) temizlenmektir. İki kısım taharet vardır:*

Tahareti Suğra (küçük temizlik): *Abdestsizlik halini gidermek. (Abdest almakla)*

Tahareti Kübra (büyük temizlik): *Cünüplük-hayız ve nifas hallerinden çıkmak için temizlenmektir. (Gusül etmekle hasıl olur.)*

Hades: *Hükmi necasetlere denir. Abdestsizlik haline hadesi asğar (küçük hades) denir, abdest almakla kalkar. Cünüplük-hayız ve nifas hallerine de hadesi ekber (büyük hades) denir, gusletmekle kalkar.*

Necaset: *Pisliktir. Gözle görülen katı ve akıcı pisliklerdir.*

Necaseti hafife: *Pis olmasındaki delillerde ihtilaf olan necasettir, eti yenen hayvanların idrarlarının pis olması gibi.*

Necaseti galiza: *Pis olmasında ihtilaf olmayan şeylerdir, akmış kan, şarap, ölü hayvan eti gibi.*

Necaseti mer'iyye: *Hacmi olup kuruduktan sonra da **görünen pislik**lerdir, akmış kurumuş kan ve diğer katı pislikler gibi.*

Necaseti gayrı meriyye: *Katı bir cismi olmayıp kuruduktan sonra gözle **görülmeyen** idrar gibi şeyler.*

Gasil: *Azayı yıkamaktır.*

Mesh: *Islak elle azaya dokunmaktır.*

Başın mesh miktarı, içtihadla sabit olduğundan mezhepler arasında ihtilaflıdır. Hanefi mezhebine göre farz miktarı, başın dörttebiri kadarıdır, bu da bir el içi kadardır. Şafilerde bi rkaç tüye ıslak elle dokun mak yeterlidir. Diğer iki mezhepte ise başın tamamının meshedilmesi gerekir.

ŞER'İ HÜKÜMLERİN KISIMLARI

*Şer'i (dini) hükümler şu kısımlara ayrılır**:***

Farz : *Farz, kendisinde şüphe bulunmayan kat'i delille luzumu sabit olan hükümdür; beş vakit namaz, zekat, hacc gibi. Çünkü bunlar kat'i delille sabit olmuşlardır; bu, Kur'an ve mütevatir sünnettir.*

Farzın Hükmü: *İnanmak ve amel etmek bakımından lazımdır. Birisi farzı inkar ederse kafir olur. Farzı işlemeyi terk ederse, azaba layık*

olan fasık olur.

Farz iki kısımdır:

Farzı Kat'i: *kat'i delille sabit olan ki terk eden günahkar olur, inkar eden kafir olur.*

Farzı içtihadi: *ameli farzdır ki zanni delille sabit olur, inkar eden kafir olmaz. Gusülde ağza ve burna su vermek amel bakımından farzdır. Bu ikisi Şafi mezhebinde gusülde farz değildir.*

Başka bir cihetten farz yine ikiye ayrılır:

1: farzı ayn*: Şeriatı tayin eden Allahın, her bir mükelleften bizzat yapılmasını talep ettiği şeydir. Beş vakit namaz, hacc yapmak ve bütün haramlardan sakınmak gibi.*

Farzı aynın hükmü: *Mükelleflerden her birisinin yapması gereken hükümdür ki bazıları bunu işlese diğerlerinden talep edilmesi düşmez.*

2: Farzı kifaye: *Bu, Allah tarafından Mükelleflerin tamamından yapmasını istediği şeydir; Allah yolunda cihad, iyiliği emretmek-kötülükten men etmek, cenaze namazını kılmak, alim yetiştirmek etmek gibi.*

Farzı kifayenin hükmü: *Bunu, bazı mü'minler işleyince diğerlerinden düşer ve herkes günahtan kurtulmuş olur. Eğer hiç kimse işlemezse herkes günahkar olur.*

Vacib: *Lüzumu zanni bir delille sabit olan şer'i hükümdür, bayram namazı, namazda fatihayı okumak gibi. Bunlar, zanni (kesin olmayan) delille sabit olmuştur.*

Vacibin hükmü: *Yapılması gerekli olup inanılması mecburi değildir; vucubunu inkar eden tekfir olunmaz, bunu işleyen sevaba nail olur, bunu terk eden farzdan düşük cezayı hak etmiş olur.*

Sünnet: *Sünnet, lügatta kötü de olsa, yol demektir.*

Sünnet ikiye ayrılır.

1: Sünneti müekkede: *Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) in devam edip az kere terk ettiği şeydir. Abdestte mazmaza yapmak gibi.*

Hükmü: *Bunu işleyen sevabı hak eder, terk eden levm ve azarlanmayı hak eder.*

2: Sünneti gayri müekkede: *Bu, peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) bazen işleyip üzerine devam etmediği şeydir, abdestte enseyi mesh etmek gibi. Bu, mendup ve müstehab diye de isimlendirilir.*

Sünneti gayri müekkedenin hükmü: *Bunu işleyen sevabı hak eder, terk eden levm ve azarı hak etmez.*

Haram: *Allah Teala'nın kesin delille, mükelleften terkini istediği şeydir. Zina etmek, şarap içmek, kumar oynamak gibi.*

Haramın hükmü*: Bunu işleyene ateşle azap olunur. Bundan sakınan sevaba nail olur, bunu inkar eden kafir olur.*

Tahrimen mekruh: *Allahu Teala'nın mükelleften zanni delille terkini istediği şeydir. Başkasının alış verişi üzerine daha vazgeçmeden akit yapmak, başkasının talip olduğu hanımı o kişi vazgeçmeden istemek gibi.*

Tahrimen mekruhun hükmü: *Bunu işleyen haram gibi azabı hak eder, fakat bunu inkar eden tekfir olunmaz. Haram böyle değildir, zira haramı inkar eden kafir olur.*

Tenzihen mekruh: *Allah tarafından, terk edilmesi kesin olmayan delille istenen şeydir. Doğan ve çaylak gibi yırtıcı kuşların artığı ile abdest almak gibi.*

Tenzihen mekruhun hükmü: *Bunu işleyen azap ve zem edilmeyi hak etmez, fakat evla ve efdal olanın zıttına hereket etmiş olur.*

Mubah: *Mükellefin işlemesi veya terk etmesi arasında serbest olduğu şeydir.*

Mubahın hükmü: *Bunu işleyen veya terk edene sevap verilmez,, azarlanmaz. Bedenin normal ihtiyaçları olan yemek, içmek, uyumak gibi.*

Müstehab: *Dinde güzel görülen şeydir, işlenmezse sorumlu tutulmaz.*

****

كِتَابُ الطَّهَارَةِ

قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى يَااَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلَوةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ
وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُؤُسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ.

Allahu Teala buyurdu: **“Ey iman edenler, namaza kalktığınız zamanda yüzünüzü, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın, başınızı mesh edin, topuklarınıza kadar ayaklarınızı da yıkayın.”** [1]

فَفَرْضُ الْوُضُوءِ غَسْلُ ٱلاَعْضَاءِ الثَّلَثَةِ وَمَسْحُ الرَّأسِ وَالْوَجْهُ مَا بَيْنَ قِصَاصِ الشَّعْرِ وَ الذِّقْنِ وَشَحْمَةِ ٱلاُذُنَيْنِ فَيُفْرَضُ غَسْلُ مَا بَيْنَ الْعِذَارِ وَٱلاُذُنِ خِلاَفًا لاَبِى يُوسُفَ رَحِمَهُ اللّٰهُ وَالْمِرْفَقَانِ وَالْكَعْبَانِ يَدْخُلاَنِ فِى الْغَسْلِ وَالْمَفْرُوضُ فِى مَسْحِ الرَّأْسِ قَدْرُ الرُّبْعِ وَقِيلَ يُجْزِئُ وَضْعُ ثَلَثِ اَصَابِعَ وَلَوْ مَدَّ اِصْبَعًا اَوْ اِصْبَعَيْنِ لاَ يَجُوزُ وَبُفْرِضُ مَسْحُ رُبْعِ اللَّحْيَةِ فِى رِوَايَةٍ وَٱلاَصَحُّ مَسْحُ مَا يُلاَقِى الْبَشَرَةَ

ABDESTİN FARZLARI:

Abdestin farzları, üç azayı yıkamak ve başı meshetmektir.

Yüz, kafadaki tüy bitimi ile, çene altına kadar olan kısım ve iki kulak yumuşağı arasıdır.

Ebu Yusuf’un (r. Aleyh) hılafına, kulak ile izar (sakal ucu) arasının yıkanması farz kılındı.

İki dirsek ve iki yan topuk, yıkama hükmüne dahildir.

Başın mesh edilmesinde farz edilen, dörtte bir miktarıdır. Üç parmağı (ıslatarak başa) **koymak yeterlidir, denildi. Bir veya iki parmağını başı üzerine sürse caiz olmaz.**

Bir rivayette, sakalın dörtte birini (ıslak elle) mesh etmesi farz kılındı. En doğrusu, deriye bitişik olan kısmı mesh etmektir.

AÇIKLAMALAR:

Abdestte iki kısım farz vardır, yıkamak ve mesh etmek.

Yıkamak (gasil), suyu aza üzerinden yürütmektir. Bunun için en az iki damla azadan ayrılmalıdır.

Mesh: Islak el ile dokunmaktır. Bunun miktarı hakkında ihtilaf olunmuştur.

---

[1] Maide suresi ayet: 6

وَ **سُنَّتُهُ** غَسْلُ الْيَدَيْنِ اِلَى الرُّسْغَيْنِ اِبْتِدَاءً وَالتَّسْمِيَةُ وَقِيلَ هِىَ مُسْتَحَبَّةٌ وَالسِّوَاكُ وَغَسْلُ الْفَمِ بِمِيَاهٍ وَاْلاَنْفِ بِمِيَاهٍ وَتَخْلِيلُ اللِّحْيَةِ وَاْلاَصَابِعِ هُوَ الْمُخْتَارُ وَقِيلَ هُوَ فِى اللِّحْيَةِ فَضِيلَةٌ عِنْدَ اْلاِمَامِ وَمُحَمَّدٍ وَتَثْلِيثُ الْغَسْلِ وَالنِّيَّةُ وَالتَّرْتِيبُ الْمَنْصُوصُ وَاسْتِيعَابُ الرَّاْسِ بِالْمَسْحِ وَقِيلَ هَذِهِ الثَّلَثَةِ مُسْتَحَبَّةٌ وَالْوِلاَءُ وَمَسْحُ اْلاُذُنَيْنِ بِمَاءِ الرَّأْسِ.

ABDESTİN SÜNNETLERİ:

Abdestin sünnetleri, abdestin evvelinde iki eli bileklere kadar yıkamak, besmele çekmek, ‘besmelenin abdestte müstehab olduğu söylendi’, misvak kullanmak, ağzı üç kere yeni su ile yıkamak, burnu üç kere yeni su ile yıkamak, sakalı ve parmak aralarını hilallemek, tercih edilen fetva budur. Denildiki imamı A’zam’a göre sakalı hilallemek fazilettir.

Yıkamayı üç kere yapmak, niyet etmek, ayette bildirilen sıra üzere yıkamak, başın tamamını mesh ile kaplamak.

Bu son üç tanesinin (sıra ile, niyet, kaplama mesh) **müstehap olduğu söylendi. Âzaları peşpeşe yıkamak, kafayı mesh etmekte kullandığı su ile kulakları mesh etmek.**

وَ **مُسْتَحَبُّهُ** التَّيَامُنُ وَمَسْحُ الرَّقَبَةِ .

ABDESTİN MÜSTEHABLARI:

Abdestin müstehabları; sağ azadan başlamak, enseyi meshetmektir. (Boğaz kısmını meshetmek bid’attır.)

وَالْمَعَانِى النَّاقِضَةُ لَهُ خُرُوجُ شَيْءٍ مِنْ اَحَدِ السَّبِيلَيْنِ سِوَى رِيحِ الْفَرْجِ اَوِ الذَّكَرِ وَ خُرُوجُ شَيْءٍ نَجِسٍ مِنَ الْبَدَنِ اِنْ سَالَ بِنَفْسِهِ اِلَى مَا يَلْحَقُهُ حُكْمُ التَّطْهِيرِ ، وَالْقَيْءُ مِلاُ الْفَمِ وَلَوْ طَعَامًا اَوْ مَاءً اَوْ مَرَّةً اَوْ عَلَقًا لاَ بَلْغَمًا مُطْلَقًاخِلاَفًا لاَبِى يُوسُفَ فِى الصَّاعِدِ مِنَ الْجَوْفِ

ABDESTİ BOZAN ŞEYLER

Abdesti bozan şeyler: İki yoldan (ferç ve zeker) **birinden yel hariç bir şeyin çıkması. Bedenden bir necasetin çıkması, eğer kendi kendine, temizlik hükmü kendisine ulaşan mevzıya kadar akarsa** (abdesti) **bozar.** [1]

Ağız dolusu kusmak, isterse bu kusulan şey yemek, su, safra, katılaşmış kan olsun. Mutlak olarak (kafadan inen veya mideden gelen) **balgam bozmaz. İmamı Yusuf mideden yükselen de ihtilaf etti.** (Onun bozduğunu söyledi.)

وَ يُشْتَرَطُ فِى الدَّمِ الْمَائِعِ وَالْقَيْحِ مُسَاوَاةُ الْبُقُزَاقِ لاَ الْمِلأُ خِلاَفًا لِمُحَمَّدٍ وَهُوَ يَعْتَبِرُ اِتِّحَادَ السَّبَبِ لِجَمْعِ مَاقَاءَ قَلِيلاً وَاَبُوا يُوسُفَ اِتِّحَادَ الْمَجْلِسِ وَمَا لَيْسَ حَدَثًا لَيْسَ نَجِسًا وَالْجُنُونُ وَالسَّكْرِ وَالْاِغْمَاءُ وَقَهْقَهَةُ بَالِغٍ فِى صَلاَةٍ ذَاتَ رُكُوعٍ وَسُجُودٍ وَمُبَاشَرَةٌ فَاحِشَةٌ خِلاَفًا لِمُحَمَّدٍ وَنَوْمُ مُضْطَجِعٍ اَوْ مُتَّكِئٍ اَوْ مُسْتَنِدٍ اِلَى مَا لَوْ اُزِيلَ لَسَقَطَ ، لاَ نَوْمُ قَائِمٍ اَوْ قَاعِدٍ اَوْ رَاكِعٍ اَوْ سَاجِدٍ وَ لاَ خُرُوجُ دُودَةٍ مِنْ جُرْجٍ اَوْ لَحْمٍ سَقَطَ وَمَسُّ ذَكَرٍ وَ امْرَأَةٍ

Akan kanda ve irinde, tükürüğe eşit olması şartı koşuldu, ağız dolusu olması (şart) **değil; İmamı Muhammed bu hükme muhalefet etti.** (Kan tükürüğe eşit olunca onun rengini sarartır, abdest bozulur.)

İmamı Muhammed rahmetullahi aleyh, azar azar kusulanı toplamakta, sebebin aynı olmasına itibar etti. İmamı Yusuf rahmetullahi aleyh, (kusulan) **meclisin bir olmasına itibar etti.**[2]

Hades olmayan şey, necaset değildir. [3]

Delilik, sarhoşluk, baygınlık, ruku' ve secdeli olan namazda baliğ olan kişinin gülmesi, mübaşere-i fahişe[4]**, bu son mesele İmamı Muhammed'in hılafına olduğu haldedir.** (Abdest bozulur.)

---

[1] Temizlik mevzısı, bütün bedenin dışıdır, zira gusülde bütün beden temizlenir. Ayrıca ağız ve burun da yıkanır. İşte bu mahallere gelen kan, irin gibi bir akıntı abdesti bozar.

[2] Bu iki imamın sözüne göre bir yerde iken kişi kusarsa bakılır, eğer aynı yerde durur ve kustuklarının toplamı ağız dolusu olursa Ebu Yusuf'a göre abdesti bozulur. Eğer kusma sebebi (mide bulantısı) aynı olsa fakat değişik yerlerde kusarsa ve toplamı ağız dolusu olursa bu defa İmamı Muhammed'e göre abdesti bozulur. Bu ihtilafta İmamı Muhammed'in sözünün daha sahih olduğu söylendi.

[3] Yani, abdest ve gusül gerektirmeyen şey necaset sayılmaz. Bu kaide her şeyde geçerli olmayıp ekserde böyledir. Mesela, bayılmak abdesti bozar fakat necaset değildir.

[4] Mubaşere-i fahişe: Koca ile hanımı arasında fazlaca oynaşmaktan dolayı bir ıslaklık hasıl olur, bu abdesti bozar. Meni çıkarsa güsül de gerekir.

Yan yatanın, dizlerine ve ellerine dayananın veya dayandığı şey alınınca düşecek olanın uykusu (abdesti bozar.)

Ayakta olanın, oturanın, ruku edicinin, secde edicinin uykusu abdesti bozmaz. Yaradan çıkan kurtçuk, yaradan düşen et parçası, tenasül organına ve kadına dokunmakla da abdest bozulmaz. [1]

وَفَرْضُ الْغُسْلِ غَسْلُ الْفَمِ وَاْلاَنْفِ وَسَائِرِ الْبَدَنِ لاَ دَلْكُهُ قِيلَ وَ لاَ اِدْخَالُ الْمَاءِ تَحْتَ جِلْدَةِ اْلاَقْلَفِ

GUSLÜN FARZLARI

Guslün farzları, ağzı, burnu ve bedenin bütün yerlerini yıkamaktır. Ovalamak farz değildir. Denildiki, zeker kılıfının (sünnet edilen kısmın) **altına suyu girdirmek farz değildir.**

وَسُنَّتُهُ غَسْلُ يَدَيْهِ وَفَرْجِهِ وَنَجَاسَتِهِ اِنْ كَانَتْ وَالْوَضُوءُ اِلاَّ رِجْلَيْهِ وَتَثْلِيثُ الْغَسْلِ الْمُسْتَوْعَبِ ثُمَّ الرِّجْلَيْنِ لاَ فِى مَكَانِهِ اِنْ كَانَ فِى مُسْتَنْقَعِ الْمَاءِ ، وَلَيْسَ عَلَى الْمَرْأَةِ نَقْضُ ضَفِيرَتِهَا وَلاَ بَلُّهَا اِنْ بَلَّ اَصْلُهَا

GÜSLÜN SÜNNETLERİ

(Önce) **İki elini, avret yerini ve eğer varsa üzerindeki necaseti yıkamak. Ayakları hariç** (bırakarak) **abdest almak, bütün bedeni kaplayan yıkamayı üç kere yapmak, bulunduğu yere su birikiyorsa oranın haricinde ayakları yıkamak.**

Kadın üzerine, şayet saçların dibine su ulaşıyorsa saç örgülerini çözmesi ve saçlarını ıslatması lazım gelmez.

وَفُرِضَ لاِنْزَالِ مَنِىٍّ ذِى دَفْقٍ وَشَهْوَةٍ وَلَوْ فِى نَوْمٍ عِنْدَ اِنْفِصَالِهِ لاَ خُرُوجُهُ خِلاَفًا لاَبِى يُوسُفَ وَلِرُؤْيَةِ مُسْتَيْقِظٍ لَمْ يَتَذَكَّرِ اْلاِحْتِلاَمَ بَلَلاً وَلَوْ حَذْيًا خِلاَفًا لَهُ وَلاِيلاَجِ حَشَفَةٍ فِى قُبُلٍ اَوْ دُبُرٍ مِنْ آدَمِيٍّ حَىٍّ وَاِنْ لَمْ يُنْزِلْ عَلَى الْفَاعِلِ وَالْمَفْعُولِ ، وَلاِنْقِطَاعِ حَيْضٍ وَنِفَاسٍ

GUSÜL NE İLE LAZIM OLUR?

[1] Bu son iki meselede, Şafilere göre abdest bozulur.

Uykuda olsa bile yerinden (sulbten) **ayrılma anında şehvetli ve atılgan olan meninin inmesiyle gusül farz edildi. Dışarı çıkma anında şehvetli olması şart değildir. Bu fetva, imamı Ebu Yusuf'un hılafına olduğu halde böyledir.**

Uykudan uyanınca kişi ihtilamı hatırlamasa da (bedeninde, elbisesinde, yatağında) **yaşlık görmesiyle -isterse bu mezi** [1] **olsun-, İmamı Yusuf'un hılafına** (olarak) **gusül yine farz olur.**

Sünnet miktarı (zekerin), **diri olan kişinin** (insanın)**, ön veya arka mahallinden girdirilmesiyle meni gelmese de, yapan ve yapılan üzerine gusul farzdır. Hayız kesilmesinde, nifas bitiminde** (yine gusül farzdır.)

لاَ لِمَذْيٍ وَ وَدْيٍ وَاحْتِلاَمٍ بِلاَ بَلَلٍ وَ اِيلاَجٍ فِى بَهِيمَةٍ اَوْ مَيْتَةٍ بِلاَ اِنْزَالٍ

GUSLÜ İCAB ETTİRMEYEN ŞEYLER:

Mezi ve medi inmesiyle, ıslaklık görülmeden olan ihtilam (rüyalanmak) **sebebiyle, meni gelmeden hayvana veya ölüye yapılan duhul ile gusül icab etmez.**

وَ سُنَّ لِلْجُمُعَةِ وَالْعِيدَيْنِ وَالْاحْرَامِ وَفِى عَرَفَةَ

وَ وَجَبَ لِلْمَيِّتِ كِفَايضةً وَعَلَى مَنْ اَسْلَمَ جُنُبًا وَاِلاَّ نُدِبَ

SÜNNET OLAN GUSÜL - VACİB OLAN GUSÜL

Cuma için, bayramlar için, ihrama girmek için, Arafat'ta vakfe için yapılan gusül sünnettir.

Ölü için yaptırılan gusül kifaye olarak vacibtir.

Cünüp olarak müslüman olanın gusletmesi vacibtir. Eğer cünüp değilse gusletmesi menduptur.

وَ لاَ يَجُوزُ لِمُحْدِثٍ مَسُّ مُصْحَفٍ اِلاَّ بِغِلاَفِهِ الْمُنْفَصِلِ لاَ الْمُتَّصِلِ فِى الصَّحِيحِ وَكُرِهَ بِالْكَمِّ وَلاَ مَسُّ دِرْهَمٍ فِيهِ سُورَةٌ اِلاَّ بِصُرَّتِهِ وَلاَ لِجُنُبٍ دُخُولُ الْمَسْجِدِ اِلاَّ لِضَرُورَةٍ وَلاَ قِرَاءَةُ الْقُرْآنِ وَلَوْ دُونَ آيَةٍ اِلاَّ عَلَى وَجْهِ الدُّعَاءِ وَالثَّنَاءِ وَيَجُوزُ لَهُ الذِّكْرُ

[1] **Meni,** beyazımsı katı yapışgan bir sudur. **Mezi,** ince beyaz bir sudur, şehvet anında çıkarsa abdest bozulur. **Vedi,** idrar döküldükten sonra zorlamakla çıkan katı beyaz sıvıdır, atlamakla, yük kaldırmakla da çıkar, guslü gerektirmez.

وَالتَّسْبِيحُ وَالدُّعَاءُ ، وَالْحَائِضُ وَالنُّفَسَاءُ كَالْجُنُبِ .

MUHDİS (abdestsiz) OLAN NELERİ YAPAMAZ?

Abdestsiz kişinin, bitişik kılıfı ile Kur'ana dokunması[1] caiz değildir, ayrılan kılıf ile dokunabilir. Sahih fetvada böyledir. Elbisenin yen'i ile (kol ucu) **tutması mekruhtur. Üzerinde Kur'an suresi yazılı olan dirheme tutamaz, ancak kesesi ile olursa müstesnadır.**

Cünüp kişi mescide giremez; ancak zaruret hali müstesnadır. Ayetten kısa olsa bile, (cünüp kişi) **Kur'andan okuyamaz, ancak dua ve övgü şeklinde okuyabilir.** (Dinlemesi yasak değildir.)

Cünüp için tesbih, zikir ve dua caizdir. Hayız ve nifaslı olan (kadınlar) **cünüp gibidir. [2]**

فَصْلٌ

وَتَجُوزُ الطَّهَارَةُ بِالْمَاءِ الْمُطْلَقِ كَمَاءِ السَّمَاءِ وَالْعَيْنِ وَالْبِئْرِ وَالْاَوْدِيَةِ وَالْبِحَارِ وَاِنْ غَيَّرَ طَاهِرٌ بَعْضَ اَوْصَافِهِ كَالتُّرَابِ وَالظَّعْفَرَانِ وَالْاَشْنَانِ وَالصَّابُونِ اَوْ اَنْتَنَّ بِالْمَكْثِ لاَ بِمَاءٍ خَرَجَ عَنْ طَبْعِهِ بِكَثْرَةِ الْاَوْرَاقِ اَوْ بِغَلَبَةِ غَيْرِهِ اَوْ بِالطَّبْخِ كَالْاَشْرِبَةِ وَالْخَلِّ وَمَاءِ الْوَرْدِ وَمَاءِ الْبَاقِلاَّءِ وَالْمَرَقِ ، وَلاَ بِمَاءٍ قَلِيلٍ وَقَعَ فِيهِ نَجَسٌ مَا لَمْ يَكُنْ غَدِيرًا لاَ يَتَحَرَّكُ طَرَفُهُ الْمُتَنَجِّسُ بِتَحْرِيكِ طَرَفِهِ الْاَخَرِ اَوْ لَمْ يضكُنْ عَشْرًا فِي عَشْرٍ وَعُمْقُهُ مَالاَ تَنْحَسِرُ الْاَرْضُ بِالْغَرْفِ فَاِنَّهُ كَالْجَارِي وَهُوَ مَا يَذْهَبُ بِتِبْنَةٍ فَتَجُوزُ الطَّهَارَةُ بِهِ مَا لَمْ يُرَ اَثَرُ النَّجَاسَةِ وَ هُوَ لَوْنٌ اَوْ طَعْمٌ اَوْ رِيحٌ

SULAR HAKKINDA BİR FASIL

---

[1] **"Ona ancak temiz olanlar dokunabilir"** Vakıa suresinin bu ayeti ile Kur'ana abdestsiz dokunmak yasak edilmiştir. Bütün fıkıh kitapları da bunu beyan etmiştir. Dışında çanta, ayrılabilen kılıf varsa, o zaman abdestsiz dokunulur.

[2] Hayızlı olan hanım hoca, talebelerine hecelettirerek okutur, tam bir kelime şeklinde okumaz. Allahu Teala, hastalık halinde olan mü'min hanımları namazdan, oruçtan ve Kur'an okumaktan affetmekteyken, bazı yarım akıllılar, hanımlara hayızlı iken de bu ibadetleri yapacaklarını söyleyerek güya eşitlik tanımaktadırlar, bilmezlerki Allah'ın koyduğu temel kaideleri kimse değiştiremez ve yaptıkları reformların hiç kimseye de bir faydası olmaz, ancak ahırette hasret olur.

Mutlak su ile temizlik caizdir. Yağmur suyu, kaynak, kuyu, vadilerde (biriken) **ve denizlerdeki sular gibi.**

Toprak, za'feran üşnan (otu) **ve sabun gibi temiz maddeler suyun bazı vasıflarını değiştirse bile** (bu sularla temizlik caizdir)**, veya beklemekle koksa** (bile caizdir.) **Pişirmekle veya başka bir şeyin suya üstün gelmesiyle veya çok yaprak** (düşmesiyle) **tabiatından çıkan su ile taharet caiz değildir. Şuruplar, sirke, gül suyu, bakliyat suyu ve çorba suyu gibi.**

İçine necaset düşen az su, diğer tarafı hareketlendirildiği zaman necasetli tarafı haraketlenmiyen gadir (büyük su birikintisi) **değilse veya** (yüzölçümü) **ona – on zira,[1] avuçlandığı zaman dibi açılmaz miktarda derin ise** (pislenmez)**, zira gadir, akıcı su gibidir.**

Akıcı su, saman çöpünü (sürükleyip) **götüren sudur. Necasetin eseri olan renk, tad ve koku, görülmedikçe onunla taharet caizdir.**

وَالْمَاءُ الْمُسْتَعْمَلُ طَاهِرٌ غَيْرُ مُطَهِّرٍ وَهُوَ الْمُخْتَارُ وَعَنِ اْلاِمَامِ اَنَّهُ نَجِسٌ مُغَلَّظٌ وَعِنْدَ اَبِى يُوسُفَ مُخَفَّفٌ وَهُوَ مَاسْتُعْمِلَ لِقُرْبَةٍ اَوْ لِرَفْعِ حَدَثٍ خِلاَفًا لِمُحَمَّدٍ رَحِمَهُ اللّٰهُ تَعَالَى وَيَصِيرُ مُسْتَعْمِلاً اِذَا انْفَصَلَ عَنِ الْبَدَنِ وَقِيلَ [2] اِذَا اسْتَقَرَّ فِى مَكَانٍ وَلَوْ اِنْغَمَسَ جُنُبٌ فِى الْبِئْرِ بِلاَ نِيَّةٍ فَقِيلَ الْمَاءُ وَالرَّجُلُ نَجْسَانِ عِنْدَ اْلاِمَامِ وَاْلاَصَحُّ اَنَّ الرَّجُلَ طَاهِرٌ وَالْمَاءَ مُسْتَعْمَلٌ عِنْدَهُ وَ عِنْدَ اَبِى يُوسُفَ رَحِمَهُ اللّٰهُ تَعَالَى هُمَا بِحَالِهِمَا وَعِنْدض مُحَمَّدٍ رَحِمَهُ اللّٰهُ تَعَالَى اَلرَّجُلُ طَاهِرٌ وَالْمَاءُ طَهُورٌ

KULLANILMIŞ SU

Kullanılmış su temizdir, temizleyici değildir. Seçilen fetva budur. İmamı A'zam'dan, (rahmetullahi aleyh) **necaseti galiza olduğu rivayet edildi. Ebu Yusuf'a göre necaseti hafifedir.[3]**

Müsta'mel su: Kurbet (ibadet kastı) **için veya hadesi kaldırmak için kullanılan sudur. İmamı Muhammed'in** (son şarta) **muhalefeti olduğu halde** (hüküm böyledir. Ona göre hadesi kaldırması şart değil.)

---

[1] Yaklaşık 25 metre kare.

[2] وفى خلاصة المختار انه لا يصير مستعملا ما لم يسكن عن الحركة فى مكان وبه افتى الامام المرغينانى اقول الاولى الاعتماد على ما فى الهداية (باقانى)

[3] Bu ihtilaftan sakınmak için abdest alırken akan damlaları üzerimize değdirmemek gerekir.

Su bedenden ayrılınca kullanılmış olur. [1] **Cünüp olan kişi niyetsiz olarak küçük kuyuya dalsa; denildiki İmamı A'zam'a göre adam ve su necistirler, esah olan İmamı A'zam'a göre, adam temiz su pistir.** (Adam temizlenince, geride kalan su pis olur.)

Ebu Yusuf'a (rahmetullahi aleyh)**'e göre, adam ve su, evvelki halleri üzeredirler. İmamı Muhammed'e** (rahmetullahi aleyh) **göre, adam temiz, su temizleyicidir.**

وَمَوْتُ مَا يَعِيشُ فِى الْمَاءِ فِيهِ لاَ يُنَجِّسُهُ كَالسِّمَكِ وَالضِّفْدَعِ وَالسَّرَطَانِ وَكَذَا مَوْتُ مَالاَ نَفْسَ لَهُ سَائِلَةً كَالْبَقِّ وَالذُّبَابِ وَالزُّنْبُورِ وَالْعَقْرَبِ

وَكُلُّ اِهَابٍ دُبِغَ فَقَدْ طَهُرَ اِلاَّ جِلْدُ اْلاَدَمِىِّ لِكَرَامَتِهِ وَالْخِنْزِيرُ لِنَجَاسَةِ عَيْنِهِ وَالْفِيلُ كَالسَّبُعِ وَعِنْدَ مُحَمَّدٍ كَالْخِنْزِيرِ قَالُوا وَمَا طَهُرَ جِلْدُهُ بِالدِّبَاغِ طَهُرَ بِالزَّكَوةِ وَكَذَا لَحْمُهُ وَاِنْ لَمْ يَأْكَلْ وَشَعْرُ الْمَيْتَةِ وَعَظْمُهَا وَعَصْبُهَا وَقَرْنُهَا وَحَافِرُهَا طَاهِرٌ وَكَذَا شَعْرُ اْلاِنْسَانِ وَعَظْمُهُ فَيَجُوزُ الصَّلاَةُ مَعَهُ وَاِنْ جَاوَزَ قَدْرَ الدِّرْهَمِ وَبَوْلُ مَا يُؤْكَلُ لَحْمُهُ نَجِسٌ خِلاَفًا لِمُحَمَّدٍ وَلاَ يُشْرَبُ وَلَوْ لِلتَّدَاوِىِّ خِلاَفًا لاَبِى يُوسُفَ .

SU HAYVANLARI VE DERİLER

Suda yaşayan canlının orda ölmesi suyu pisletmez. Balık, kurbağa, yengeç gibi. Aynı şekilde akıcı kanı olmayan sivri sinek, kara sinek, arı ve akrep gibi hayvanların ölmesi de suyu pisletmez.

Tabaklanan her deri temiz olur. Ancak insan derisi, şerefinden dolayı, domuz derisi necaseti ayn (tamamen pis) **olduğu için temiz olmaz. Fil, yırtıcı hayvanlar gibidir. İmamı Muhammed** (rahmetullahi aleyh) **'e göre fil domuz gibidir.**

Alimler dediler ki, derisi tabakalanmakla temiz olan hayvan, tezkiye[2] ile kesilirse temiz olur, yenmese bile eti de böyledir.

Ölü hayvanın tüyleri, kemikleri, kasları, sinirleri, boynuzları, tırnakları temizdir. İnsanın tüyü ve kemiği de böyledir. Onunla (tüy veya kemikle) **namaz kılmak, dirhem miktarını geçse de caizdir.**

---

[1] Koldan damlayan su, kullanılmış oldu, onu avuçlayıp diğer azasını yıkayamaz.

[2] **Tezkiye**: Hayvanın besmele ile boğazlanmasıdır. Eğer eti yenen hayvanlardan ise kesilince eti ve derisi temiz olur. Eti yenmeyen hayvanlardan ise, besmele ile kesilince eti ve derisi temiz olur, fakat eti yenmez, ilaç yapılır, hayvanlara yedirilir.

Eti yenen hayvanların idrarı necistir. İmamı Muhammed (rahmetullahi aleyh) **buna muhalefet etti. Tedavi için olsa bile içilmez. İmamı Yusuf'un** (rahmetullahi aleyh) **hılafına** (olduğu halde bu hüküm sabittir.)

فَصْلٌ

تُنْزَحُ الْبِئْرُ لِوُقُوعِ نَجَسٍ لاَ بِنَحْوِ بَعْرٍ وَرَوْثٍ وَخِثْيٍ مَا لَمْ يَسْتَطْثِرْ وَ لاَ بِخُرْءِ
حَمَامٍ وَعُصْفُورٍ فَاِنَّهُ طَاهِرٌ وَاِذَا عُلِمَ وَقْتُ الْوُقُوعِ حُكِمَ بِالتَّنَجُّسِ مِنْ وَقْتِهِ وَاِلاَّ فَمِنْ
يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ اِنْ لَمْ يَنْتَفِخِ الْوَاقِعُ اَوْ لَمْ يَتَفَسَّخْ ، وَمِنْ ثَلَثَةِ اَيَّامٍ وَلَيَالِيهَا اِنِ انْتَفَخَ اَوْ
تَنَسَّخَ ، وَقَالاَ مِنْ وَقْتِ الْوِجْدَانِ وَعِشْرُونَ دَلْوًا وَسطًا اِلَى ثَلَثِينَ بِمَوْتِ نَحْوِ فَأْرَةٍ اَوْ
عُصْفُورٍ اَوْ سَامٍ اَبْرَصَ وَاَرْبَعُونَ اِلَى سِتِّينَ بِنَحْوِ حَمَامَةٍ اَوْ دَجَاجَةٍ اَوْ سِنَّوْرٍ ، وَكُلُّهُ
بِنَحْوِ كَلْبٍ اَوْ شَاةٍ اَوْ آدَمِيٍّ اَوِ انْتِفَاخِ الْحَيَوَانِ اَوْ تَفَسُّخَهُ ، وَاِنْ لَمْ يُمْكِنْ نَزْحُهَا
نُزِحَ قَدْرُ مَا كَانَ فِيهَا وَيُفْتَى بِنَزْحِ مِأْتَىْ دَلْوٍ اِلَى ثَلَثِمَائَة وَمَا زَادَ عَلَى الْوَسَطِ
اُحْتُسِبَ بِهِ ، وَقِيلَ يُعْتَبَرُ فِى كُلِّ بِئْرٍ دَلْوُهَا

KUYULAR HAKKINDA BİR FASIL

Necasetin düşmesiyle kuyunun suyu çıkartılır. Bakan kişi çok görmedikçe deve, at, eşek ve sığır pisliği gibisinin düşmesiyle (kuyunun suyu) **çıkartılmaz. Güvercin ve serçe tersi, temiz olduğundan** (kuyunun suyu) **çıkartılmaz.**

(Kuyuya) **Necaset düşse, vakti bilinirse düştüğü andan itibaren** (kuyunun) **pislendiği ile hükmedilir. Eğer** (düştüğü vakit) **bilinmezse, düşen** (hayvan) **şişmemiş veya dağılmamış ise, bir gün bir geceden itibaren** (düştüğüne) **hükmedilir, eğer şişmiş veya dağılmşsa üç gün üç geceden** (itibaren) **düştüğüne hükmedilir. İmameyne göre bulunduğu andan itibaren** (düştüğüne) **hükmedilir.**

Fare, serçe ve sam-ı ebras (büyük keler) **gibi hayvanların ölme siyle kuyudan yirmi** (den) **otuza kadar orta kova ile su çıkartılır.**

Güvercin, tavuk veya kedi gibi bir hayvanın (düşmesiyle) **kırkdan, altmışa kadar** (kova) **çıkartılır.**

Koyun, köpek veya insan (ölmesiyle) **veya hayvanın şişmesiyle ve dağılmasıyla kuyunun tamamı çıkartılır. Suyun tamamının**

çıkartılması mümkün değil ise, kuyuda bulunan miktar su çıkarılır. İkiyüzden üç yüze kadar (kova çıkartılması) **na fetva verildi.**

Orta (boy kova) **üzerine fazla olan miktar hesap edilir. Denildi ki; her kuyuda kendi kovası itibar edilir.**

وَسُؤْرُ الْاَدَمِى وَالْفَرَسِ وَمَا يُؤْكَلُ لَحْمُهُ طَاهِرٌ وَسُؤْرُ الْكَلْبِ وَالْخِنْزِيرِ وَسِبَاعِ الْبَهَائِمِ نَجِسٌ وَسُؤْرُ الْهِرَّةِ وَالدَّجَاجَةِ الْمُخَلاَّةِ وَسِبَاعِ الطَّيْرِ وَسَوَاكِنِ الْبَيْتِ كَالْحَيَّةِ وَالْفَأْرَةِ مَكْرُوهٌ وَسُؤْرُ الْبَغَلِ وَالْحِمَارِ مَشْكُوكٌ يَتَوَضَّأُ بِهِ اِنْ لَمْ يَجِدْ غَيْرَهُ وَيَتَيَمَّمُ وَاَيًّا قَدَّمَ جَازَ وَعَرَقُ كُلِّ شَيْئٍ كَسُورِهِ وَاِنْ لَمْ يُوجَدْ اِلاَّ نَبِيذُ التَّمْرُ يَتَيَمَّمُ وَلاَ يَتَوَضَّأُ بِهِ عِنْدَ اَبِى يُوسُفَ وَبِهِ يُفْتَى وَعِنْدَ الْاِمَامِ يَتَوَضَّأُ بِهِ وَعِنْدَ مُحَمَّدٍ يَجْمَعُ بَيْنَهُمَا .

ARTIKLAR

İnsanın, at ve eti yenen hayvanların artığı (su) **temizdir. Köpeğin, domuzun ve yırtıcı hayvanların** (içtiklerinden) **artanı necistir. Kedinin, başı boş dolaşan tavuğun, yırtıcı kuşların ve evde yerleşen fare, akreb gibi hayvanların artığı mekruhtur.**

Katırın, hımarın artığı şüphelidir. Başka su bulamazsa onunla abdest alır ve teyemmüm eder. Hangisini önce yaparsa caizdir.

Her şeyin teri, (hüküm bkımından) **artığı gibidir.**

Hurma şırasından başka bir şey bulamazsa, Ebu Yusuf'a (rahmetullahi aleyhe) **göre teyemmüm eder, onunla abdest almaz. Fetva bununla verilir. İmamı A'zam'a** (rahmetullahi aleyh) **göre** (hurma suyu ile) **abdest** (almayı) **ve teyemmümü birlikte yapar.**

بَابُ التَّيَمُّمِ

يَتَيَمَّمُ الْمُسَافِرُ وَمَنْ هُوَ خَارِجَ الْمِصْرِ لِبُعْدِهِ عَنِ الْمَاءِ مِيلاً اَوْ لِمَرْضٍ خَافَ زِيَادَتُهُ اَوْ بُطْؤَ اَوْ لِخَوْفِ عدُوٍّ اَوْ سَبُعٍ اَوْ عَطَشٍ اَوْ لِفَقْدِ آلَةٍ بِمَا كَانَ مِنْ جِنْسِ الْاَرْضِ كَالتُّرَابِ وَالرَّمْلِ وَالْجَصِّ وَالْكُحْلِ وَالزَّرْنِيخِ وَالْحَجَرِ وَلَوْ بِلاَ نَقْعٍ خِلاَفًا لِمُحَمَّدٍ وَخَصَّهُ اَبُو يُوسُفَ بِالتُّرَابِ وَالرَّمْلِ وَيَجُوزُ بِالنَّقْعِ حَالَ الْاِخْتِيَارِ خِلاَفًا لَهُ

TEYEMMÜM BABI

Sefere çıkan, şehirden uzakta olan kişi, sudan bir mil uzak olduğu için veya artmasından korktuğu veya iyileşmesi uzayacak

hastalığından dolayı, düşman veya yırtıcı hayvan korkusundan dolayı; veya susuzluktan korktuğu için veya suyu (elde etme) **aleti kaybolduğu için yer cinsinden olan toprak, kum, alçı, kireç, kuhul** (güz sürmesi), **zırnıh** (otu), **üzerinde toz olmasa da taş gibi şeylerle teyemmüm eder. İmam-ı Muhammed, bu son hükme muhalefet etti.**

Ebu Yusuf (rahmetullahi aleyh), **teyemmümü toprak ve kuma tahsis etti. Normal şartlarda İmamı Yusuf'un, hılafına toz ile de teyemmüm caizdir.**

وَشَرْطُهُ الْعَجْزُ عَنْ اِسْتِعْمَالِ الْمَاءِ حَقِيقَةً اَوْ حُكْمًا وَطَهَارَةُ الصَّعِيدِ وَالْاِسْتِيعَابُ فِى الْاَصَحِّ وَالنِّيَّةُ وَلاَ بُدَّ مِنْ نِيَّةِ قُرْبَةٍ مَقْصُودَةٍ لاَ تَصِحُّ بِدُونِ الطَّهَارَةِ فَلَوْ تَيَمَّمَ كَافِرٌ لِلاِسْلاَمِ لاَ تَجُوزُ صَلاَتُهُ بِهِ خِلاَفًا لاَبِى يُوسُفَ رَحِمَهُ اللّٰهُ تَعَالَى وَلاَ يُشْتَرَطُ تَعْيِينُ الْحَدَثِ اَوِ الْجَنَابَةِ وَهُوَ الصَّحِيحُ

Teyemmümün şartı: suyu hakikaten veya hükmen kullanmaktan aciz olmak, toprağın temiz olması ve esah rivayette (azaları mesh ile) **kaplamasıdır.**

Taharetsiz sahih olmayan maksud bir (ibadete) **yakınlık niyeti mutlaka lazımdır. Kafir, islama girmek için teyemmüm etse, sonra bununla namaz kılsa** (İmamı Yusuf'un hılafına) **sahih olmaz.**

Sahih olan, niyette hadesi belirtmek veya cünüplüğü (gidermeye) **niyet etmenin şart koşulmamasıdır.** (Taharet niyeti kafidir.)

وَصِفَتُهُ اَنْ يَضْرِبَ يَدَيْهِ عَلَى الصَّعِيدِ فَيَنْفَضُهُمَا ثُمَّ يَمْسَحُ بِهِمَا وَجْهَهُ ثُمَّ يَضْرِبُ بِهِمَا كَذَلِكَ وَيَمْسَحُ بِكُلٍّ كَفَّ ظَاهِرَ الذِّرَاعِ الْاُخْرَى وَبَاطِنَهَا مَعَ الْمِرْفَقِ وَيَسْتَوِى فِيهِ الْجُنُبُ وَالْمُحْدَثُ وَالْحَائِضُ وَالنُّفَسَاءُ وَيَجُوزُ قَبْلَ الْوَقْتِ وَيُصَلِّى بِهِ مَا شَاءَ مِنْ فَرْضٍ وَنَفْلٍ كَالْوُضُوءِ وَيَجُوزُ لِخَوْفِ فَوْتِ صَلاَةِ جَنَازَةٍ اَوْ عِيدٍ اِبْتِدَاءً وَكَذَلِكَ بِنَاءٍ بَعْدَ شُرُوعِهِ مُتَوَضِّأً وَسَبْقِ حَدَثِهِ خِلاَفًا لَهُمَا لاَ لِخَوْفِ فَوْتِ جُمُعَةٍ اَوْ وَقْتِيَّةٍ

TEYEMMÜM NASIL YAPILIR?

Teyemmümün şekli, iki elin temiz toprağa vurulması ve silkelenmesi, sonra onlarla yüzün mesh edilmesi, sonra tekrar aynı

şekilde iki elin yere vurulması ve her bir avuç içi ile diğer kolun dışının mesh edilmesi ve dirseklerle beraber kolun iç tarafının mesh edilmesidir.

Teyemmümde cünüp, abdestsiz, hayızlı kadın ve nifaslı kadın eşittirler. Aynı şekilde teyemmüm ederler. Vakitten evvel teyemmüm etmesi caizdir. Bu teyemmüm ile farzlardan, nafilelerden dilediği kadarını kılabilir. Abdestte olduğu gibi.

Teyemmüm etmek cenaze ve bayram namazlarının kaçmasından korktuğu vakit, başlarken ve abdestli başladıktan sonra üzerine abdestsizlik gelince binâne (tamamlamak için**), İmameyn'in hılafına olduğu halde** (İmamı A'zam'a göre) **caizdir. Cuma namazı veya vakit namazının kaçması korkusundan teyemmüm etmek caiz değildir.**

وَ لاَ يَنْقُضُهُ رِدَّةٌ بَل نَاقِضُ الْوُضُوءِ وَالْقُدْرَةُ عَلَى مَاءٍ كَافٍ لِكَهَارَتِهِ وَعَلَى اِسْتِعْمَالِهِ فَلَوْ وَجَدَتْ وَهُوَ فِى الصَّلاَةِ بطَلَتْ صَلاَتُهُ لاَ اِنْ حَصَلَتْ بَعْدَهَا وَلَوْ نَسِيَهُ الْمُسَافِرُ فِى رِحْلِهِ وَصَلَّى بِاتَّيَمُّمِ لاَ يُعِيدُ وَقَالَ اَبُو يُوسُفَ يُعِيدُهُ مَادَامَ فِى الْوَقْتِ

TEYEMMÜMÜ BOZAN ŞEYLER

(Allah korusun) **Dinden dönmekle bozulmaz, belki abdesti bozan şeyler teyemmümü de bozar; taharet için yeterli suya ve o suyu kullanmaya kadir olmak ta teyemmümü bozar.**

Namazda iken (buna) **kadir olsa namazı batıl olur, namazdan sonra bu kudret hasıl olsa** (su bulsa) **namaz bozulmaz.**

Misafir suyu bineğinde unutsa ve teyemmümle namazı kılsa, (su bulunsa da) **o namazı iade etmez. Ebu Yusuf** (rahmetullahi aleyh) **der ki: vakit çıkmadığı müddetçe namazı iade eder.**

وَيُسْتَحَبُّ لِرَاجِى الْمَاءِ تَأْخِيرُ الصَّلاَةِ اِلَى آخِرِ الْوَقْتِ وَيَجِبُ طَلَبُهُ اِنْ ظَنَّ قُرْبَهُ قَدْرَ غَلْوَةٍ وَ اِلاَّ فَلاَ وَيَجِبُ شِرَاءُ الْمَاءِ اِنْ كَانَ لَهُ ثَمَنٌ وَيُبَاعُ بِثَمَنِ الْمِثْلِ وَاِلاَّ فَلاَ وَاِنْ كَانَ مَعَ رَفِيقِهِ مَاءٌ طَلَبَهُ فَاِنْ مَنَعَهُ تَيَمَّمَ وَاِنْ تَيَمَّمَ قَبْلَ الطَّلَبِ اَوِ الْجُنُبِ فِى الْمِصْرِ لِخَوْفِ الْبَرْدِ جَازَ خِلاَفًا لَهُمَا وَلاَ يُجْمَعُ بَيْنَ الْوُضُوءِ وَ التَّيَمُّمِ فَاِنْ كَانَ اَكْثَرُ اْلاَعْضَاءِ جَرِيحًا تَيَمَّمَ وَ اِلاَّ غَسَلَ الصَّحِيحَ وَ مَسَحَ عَلَى الْجَرِيحِ .

SUYU ÜMİT EDEN NE YAPMALIDIR?

Suyu bulmayı ümit eden kişinin, namazını vaktin sonuna kadar tehir etmesi müstehabtır. Bir ok atımı yakınlıkta su bulunduğunu (kuvvetle) **zanneden için, suyu aramak vacibtir, eğer zannı galibi yoksa, suyu araması vacib olmaz.**

Su, normal ücretle satılır ve yanında parası da mevcut ise, kişinin suyu satın alması vacibtir. Eğer parası yok veya su fazla fiyatla satılıyorsa, o zaman suyu satın alması vacib olmaz.

Yol arkadaşında su var ise ondan suyu taleb eder, eğer vermezse teyemmüm eder. Eğer suyu istemeden (önce) **teyemmüm etse veya cünüp olan kişi soğuktan korktuğu için şehirde** (olduğu halde) **teyemmüm etse, imameyn'in hılafına olarak** (İmamı Azam'a göre) **caizdir.**

Teyemmüm ile abdest bir arada cem edilmez. Eğer azalarının ekserisi yaralı ise teyemmüm eder, böyle değilse (ekseri azaları sağlam ise) **sağlam kısımları yıkar, yaralılar üzerine mesh eder.**

بَابُ الْمَسْحِ علَى الْخُفَّيْنِ

يَجُوزُ بِالسُّنَّةِ مِنْ كُلِّ حَدَثٍ مُوجَبَهُ الْوُضُوءُ لاَ لِمَنْ وَجَبَ عَلَيْهِ الْغُسْلُ اِنْ كَانَا مَلْبُوسَيْنِ عَلَى طُهْرٍ تَامٍ مِنْ وَقْتِ الْحَدَثِ يَوْمًا وَلَيْلَةً لِلْمُقِيمِ وَثَلاَثَةِ اَيَّامٍ وَلَيَالِهَا لِلْمُسَافِرِ مِنْ وَقْتِ الْحَدَثِ وَفَرْضُهُ قَدْرُ ثَلاَثِ اَصَابِعَ مِنَ الْيَدِ عَلَى اْلاَعْلَى وَسُنَّتُهُ اَنْ يَبْدَأَ مِنْ اَصَابِعِ الرِّجْلِ وَيَمُدَّ اِلَى السَّاقِ مُفرجًا خُطُوطًا مَرَّةً وَاحِدَةً وَيَمْنَعُهُ الْخَرْقُ الْكَبِيرُ وَهُوَ مَا يَبْدُوا مِنْهُ قَدْرُ ثَلاَثِ اَصَابِعَ الرِّجْلِ اَصْغَرِهَا وَيُجْمَعُ فِى خَفٍّ لاَ فِى خُفَّيْنِ بِخِلاَفِ النَّجَاسَةِ وَاْلاِنْكِشَافِ وَيَنْقُضُهُ نَاقِضُ الْوُضُوءِ وَنَزْعُ الْخُفِّ وَمُضِىُّ الْمُدَّةِ اِنْ لَمْ يَخَفْ تَلَفَ رِجْلِهِ مِنَ الْبَرْدِ فَلَوْ نَزَعَ اَوْ مَضَتْ وَهُوَ مُتَوَضِّئٌ غَسَلَ رِجْلَيْهِ فَقَطْ وَخُرُوجُ اَكْثَرِ الْقَدَمِ اِلَى سَاقِ الْخُفِّ نَزْعٌ

MESTLER ÜZERİNE MESH BABI

Hades (abdestin bozulma) **vaktinden itibaren, mukim için bir gün bir gece, misafir için geceleriyle birlikte üç gün mesh etmek, eğer mestler hades vaktinde tam bir taharetle giyilmişse, gereği abdest olan her bir hadesten dolayı sünnetle caizdir. Üzerine gusül vacib olana caiz değildir.**

Meshin farz miktarı, elin üç parmak miktarı kadarı ile üstten mesh etmesidir.

Sünneti, ayak parmak (uçlarından) **başlayıp bacağa doğru elin parmakları açık olduğu halde, hat şeklinde, bir kere çekmesidir.**

Mesh etmeyi, büyük yırtık men eder. Büyük yırtık, ayak parmaklarının en küçüğünün üç tanesi miktarının göründüğü deliktir.

Tek mestteki yırtıklar toplanır, iki mestteki yırtıklar toplanmaz, (namazda iken) **necaset bulunması ve âzanın açılması bunun hılafınadır.**[1]

Meshi, abdesti bozan şeyler ve mesti çıkarmak bozar, eğer ayağın soğuktan telef olmasından korkmazsa vaktin geçmesi de bozar.

Kişi abdestli olduğu halde mesti çıkarsa veya müddet geçse, sadece ayaklarını yıkar. Ayağın ekserisinin, mestin boğaz kısmına çıkması, (mestlerin tamamen) **çıkmasıdır.**

وَلَوْ مَسَحَ مُقِيمٌ فَسَافَرَ قَبْلَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ تَمَّمَ مُدَّةَ الْمُسَافِرِ وَلَوْ مَسَحَ مُسَافِرٌ
فَاَقَامَ لِتَمَامِ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ نَزَعَ وَاِلاَّ تَمَّمَهَا وَالْمَعْذُورُ اِنْ لَبِسَ عَلَى الْاِنْقِطَاعِ فَكَالصَّحِيحِ
وَاِلاَّ مَسَحَ فِى الْوَقْتِ لاَ بَعْدَ خُرُوجِهِ وَيَجُوزُ الْمَسْحُ عَلَى الْجُرْمُوقِ فَوْقَ الْخُفِّ اِنْ
لَبِسَهُ قَبْلَ الْحَدَثِ وَعَلَى الْجَوْرَبِ مُجَلَّدًا اَوْ مُنَعَّلاً وَكَذَا عَلَى الثَّجِينِ فِى الْاَصَحَّ عَنِ
الْاِمَامِ وَهُوَ قَوْلُهُمَا لاَ عَلَى عِمَامَةٍ وَقَلَنْسُورَةٍ وَبُرْقُعٍ وَقُفَّازَيْنِ

MESH MÜDDETİ

Mukim, bir gün bir geceyi tamamlamadan sefere çıksa, misafirin müddeti (olan üç günü) **tamamlar. Misafir mesh etse, bir gün bir geceden sonra mukim olsa, mestleri çıkarır. Eğer müddet bir tam gün değilse, müddeti tamamlar.**

Özürlü kişi, eğer mesti özrü kesildiği anda giyerse sahih kişi gibidir, eğer böyle değilse (kesiklik anında giymemişse) **vaktin içinde mesh eder, vakit çıktıktan sonra mesh edemez.**

Mesh etmek, hadesten evvel mestler üzerine giyilmiş çizmeler üzerine, ciltlenmiş, nalinlenmiş çorap üzerine de caizdir. Aynı şekil

[1] Namazda bir aza açılsa, diğer aza da açılsa ikisi birleştirilir, eğer toplamı bir azanın yarısı kadar olursa namazı bozar. Değişik yerlerdeki necasetlerin toplamı bir dirhemi (4 gram) geçerse namaza mani olur.

de sık dokunmuş çorap[1] üzerine de İmamı A'zam'dan olan sahih rivayete göre caizdir, bu görüş İmameyn'in de görüşüdür.

Sarık üzerine, takke, baş örtüsü ve eldivenler üzerine mesh caiz olmaz.

وَيَجُوزُ الْمَسْحُ عَلَى الْجَبِيرَةِ وَخِرْقَةِ الْقُرْحَةِ وَنَحْوِهَا وَاِنْ شَدَّهَا بِلاَ وُضُوءٍ وَ هُوَ كَالْغَسْلِ فَيُجْمَعُ مَعَهُ وَلاَ يُتَوَقَّتُ وَيَمْسَحُ عَلَى كُلِّ الْعِصَابَةِ مَعَ فُرْجَتِهَا اِنْ اَضَرَّهُ حَلُّهَا كَانَتْ تَحْتَهَا جَرَاحَةٌ اَوْ لاَ وَيَكْفِى مَسْحُ اَكْثَرِهَا فَاِنْ سَقَطَتْ عَنْ بُرْءٍ بَطَلَ وَاِلاَّ فَلاَ وَلَوْ تَرَكَهُ مِنْ غَيْرِ عُذْرٍ جَازَ خِلاَفًا لَهُمَا وَلَوْ وَضَعَ عَلَى شِقَاقِ رِجْلِهِ دَوَاءً لاَ يَصِلُ الْمَاءُ تَحْتَهُ يُجْزِيهِ اِجْرَاءُ الْمَاءِ عَلَى ظَاهِرِ الدَّوَاءِ وَلاَ يَفْتَقِرُ اِلَى نِيَّةٍ فِى مَسْحِ الْخُفِّ وَالرَّأْسِ .

SARGI ÜZERİNE MESH ETMEK

Sargı üzerine mesh etmek, yara (üzerine bağlanmış) **bez üzerine ve bunlara benzer şeylere** (mesh etmek)**, bu şeyler abdestsiz bağlansa bile caizdir. Bu mesh, azayı yıkamak gibidir, bu mesh yıkama ile bir araya cem olur. Vakitle sınırlandırılmaz.**

Sargıyı çözmek zarar verirse, altında yara olsun veya olmasın aralardaki boşlukların (bulunmasıyla) **beraber, sargının tamamını mesh eder. Sargının eskerisini mesh etmek yeterlidir.**

Yaranın iyileşmesinden dolayı sargı düşerse mesh batıl olur, eğer böyle değilse batıl olmaz.

(Sargı üzerine) **Özürsüz meshi terk ederse, İmameyn'in hılafı na olarak** (İmamı A'zam'a göre) **caizdir. Ayak yarıkları arasına ilaç koysa, su altına ulaşmazsa ilacın üzerinden suyu yürütmesi ona yeterlidir.**

Mestleri ve başı mesh etmekte niyete ihtiyaç yoktur.

بَابُ الْحَيْضِ

هُوَ دَمٌ يَنْقُضُهُ رَحْمُ اِمْرَأَةٍ بَالِغَةٍ لاَ دَاءَ بِهَا وَاَقَلُّهُ ثَلَثَةُ اَيَّامٍ بِلَيَالِيهَا وَعَنْ اَبِى

---

[1] Bu, ipleri mumlanmış kece gibi kalın olan, kensdisi ile belli bir mesafe yürünen, suyu içine hemen almayan kalın çoraplardır. Şimdiki çoraplar üzerine mesh olmaz.

يُوسُفَ يَوْمَانِ وَاَكْثَرُ الثَّالِثِ وَاَكْثَرُهُ عَشْرَةُ اَيَّامٍ وَمَا نَقَصَ عَنْ اَقَلِّهِ اَوْ زَادَ عَلَى اَكْثَرِهِ فَهُوَ اِسْتِحَاضَةٌ وَمَا تَرَاهُ مِنَ اْلاَلْوَانِ فِى مُدَّتِهِ سِوَى الْخَالِصِ فَهُو حَيْضٌ وَكَذَا الطُّهْرُ الْمُتَحَلِّلُ بَيْنَ الدَّمَيْنِ فِيهَا وَهُوَ يَمْنَعُ الصَّلاَةَ وَالصَّوْمَ وَتَقْضِيهِ دُونَهَا وَدُخُولَ الْمَسْجِدِ وَالطَّوَافَ وَقِرْبَانَ مَا تَحْتَ اْلاِزَارِ وَعِنْدَ مُحَمَّدٍ قِرْبَانِ الْفَرْجِ فَقَطْ وَيُطْفَرَ مُسْتَحِلُّ وَطْئِهَا وَاِنِ انْقَطَعَ لِتَمَامِ الْعَشَرَةِ حَلَّ وَطْئُهَا قَبْلَ الْغُسْلِ وَاِنِ انْقَطَعَ لاَقَلَّ لاَ يَحِلُّ حَتَّى تَغْتَسِلُ اَوْ يَمْضِىَ عَلَيْهَا اَدْنَى وَقْتِ صَلاَةٍ كَامِلَةٍ وَاِنْ كَانَ دُونَ عَادَتِهَا لاَ يَحِلُّ وَاِنِ اغْتَسَلَتْ وَاَقَلُّ الطُّهْرِ خَمْسَةُ عَشَرَ يَوْمًا وَلاَ حَدَّ لاَكْثَرِهِ اِلاَّ عِنْدَ نَصْبِ الْعَادَةِ فِى زَمَنِ اْلاِسْتِمْرَارِ

وَاِذَا زَادَ الدَّمُ عَلَى الْعَادَةِ فَاِنْ جَاوَزَ الْعَشَرَةَ فَالطَّائِدُ كُلُّهُ اِسْتِحَاضَةٌ وَاِلاَّ فَحَيْضٌ وَاِنْ كَانَتْ مُبْتَدِئَةٌ وَزَادَ عَلَى الْعَشَرَةِ فَالْعَشَرَةُ حَيْضٌ وَالزَّائِدُ اِسْتِحَاضَةٌ

HAYIZ BABI

Hayız, kendisinde (rahminde) **hastalık bulunmayan baliğ bir kadının rahminin** (dışarı) **attığı kandır. En azı, geceleriyle beraber üç gündür. Ebu Yusuf'tan bir rivayette iki gün ve üçüncü günün ekserisidir. En fazla müddeti on gündür. En** (az müddetinden) **daha az görülen veya** (ekserisinden) **daha fazla görülen** (kan) **istihaze** (özür-hastalık) **kanıdır.**

Kadının, hayız müddetinde gördüğü halis beyazdan başka renklerdeki kan hayız kanıdır. Aynı şekilde hayız müddetinde iken iki kan arasına giren temizlikte hayızdır.

Hayız, namazı kılmayı, oruç tutmayı men eder. Orucu kaza eder, namazı kaza etmez. Mescide girmeyi, tavaf etmeyi, peştamal altına[1] (cinsi) **yakınlığı men eder. İmamı Muhammed** (rahmetullahi aleyh)**'e göre sadece ferce** (avret mahalline) **yakınlığı men eder.**

Hayızlı kadına cima etmeyi helal gören tekfir olunur.[2]

On gün tamam olduktan sonra hayız kesilse, yıkanmadan evvel kadına cima helal olur. Müddetin azında kesilse, yıkanmadan veya üzerine tam bir namazın en az müddeti (on dakikalık vakit)

[1] Bununla,göbek ile diz kapağı arası kastedilir, hayızlı iken o bölgeye kocası tutamaz.
[2] Zira ayeti kerime ile "Onlara temizlenene kadar yanaşmayın" buyrulmuştur.

geçmeden evvel cima etmek helal olmaz. Eğer kanın kesilmesi adetinden aşağıda ise, yıkansa bile cima helal olmaz. (Eski adetine kadar beklenir.)

Temizliğin en azı on beş gündür, ekserisi için sınır yoktur, ancak devamlı kan aktığı vakitte adet tayin edilmesinde böyle değil dir. (O durumda her ayın 3 günü temizlik, 27 günü hayız kabul edilir.)

Kan, adeti geçer ve on günü aşarsa, fazla olanın tamamı istiha ze (özür-hastalık kanı) **dır, eğer on günü aşmazsa** (fazla kısmı da) **hayızdır. Kadın eğer ilk olarak hayız görüyorsa ve on günden fazla olursa, on günlük** (kısmı) **hayız, fazla olanlar istihazadır.**

وَالنِّفَاسُ دَمٌ يَعْقِبُ الْوَلَدَ وَحُكْمُهُ حُكْمُ الْحَيْضِ وَلاَ حَدَّ لاَقَلِّهِ وَاَكْثَرُهُ اَرْبَعُونَ يَوْمًا وَمَا تَرَاهُ الْحَامِلُ حَالَ الْحَمْلِ وَعِنْدَ الْوَضْعِ قَبْلَ خُرُوجِ اَكْثَرِ الْوَلَدِ اِسْتِحَاضَةٌ وَاِنْ زَادَ عَلَى اَكْثَرِهِ وَلَهَا عَادَةٌ فَالزَّائِدُ عَلَيْهَا اِسْتِحَاضَةٌ وَالْعَادَةُ تَثْبُتُ وَتَنْتَقِلُ بِمَرَّةٍ فِى الْحَيْضِ وَالنِّفَاسِ عِنْدَ اَبِى يُوسُفَ وَبِهِ يُفْتَى وَعِنْدَهُمَا لاَبُدَّ مِنَ الْمُعَاوَدَةِ وَنِفَاسُ التَّوْأَمَيْنِ مِنَ اْلاَوَّلِ خِلاَفًا لِمُحَمَّدٍ وَانْقِضَاءُ الْعِدَّةِ مِنَ اْلاَخِيرِ اِجْمَاعًا وَالسِّقْطُ اِنْ ظَهَرَ بَعْضَ خَلْقِهِ فَهُوَ وَلَدٌ تَصِيرُ بِهِ اُمُّهُ نُفَسَاءَ وَاْلاَمَةُ اُمُّ وَلَدٍ ووَيَقَعُ الطَّلاَقُ الْمُعَلَّقُ بِالْوَلَدِ وَتَنْقَضِى بِهِ الْعِدَّةُ وَدَمُ اْلاِسْتِحَاضَةِ كَرُعَافٍ دَائِمٍ لاَ يَمْنَعُ صَلاَةً وَلاَ صَوْمًا وَلاَ وَطْئًا .

NİFAS

Nisaf; çocuğu (doğumundan sonra) **takib eden kandır. Nifasın hükmü, hayız gibidir. En az müddeti için sınır yoktur. En fazlası kırk gündür. Hamile iken kadının gördüğü, doğum anında çocuğun ekserisi çıkmadan evvel görülen kan istihazadır.** (Özürdür.)

Eğer kan nifasın ekserisini geçerse ve kadının adeti mevcut ise, adetinden fazla kısmı istihazadır, eğer daha evvel adeti yok ise nifasın ekserisinden (kırk günden) **fazlası istihazadır.**

Adet; hayızda ve nifasta İmamı Yusuf'a göre bir kerede sabit olur ve intikal eder, fetva bununla verilir. Tarafeyne göre tekrar etmesi mutlaka gerekir.

İkizlerin nifası evvelkiden başlar, İmamı Muhammed buna ihtilaf etti. Annelerinin iddeti, (bütün imamlarımızın) ittifakı ile ikinci çocuğun doğumunda biter.

Düşük (çocuk)**, yaratılmasının** (âzalarının) **bazısı belirmiş ise tam çocuktur, onunla annesi nifaslanmış olur, cariye ümmü-veled**[1] **olur, doğuma bağlanan talak** (boşamak) **vakı olur. Bununla** (düşük ile) **iddet** (bekleme müddeti) **biter.**

İstihaze kanı, devamlı akan kan gibidir, namazı orucu ve cimayı men etmez.

فَصْلٌ

وَالْمُسْتَحَاضَةُ وَ مَنْ بِهِ سَلِسُ بَوْلٍ اَوْ اِسْتِطْلاَقُ بَطْنٍ اَوْ اِنْفِلاَتُ رِيحٍ اَوْ رُعَافٌ دَائِمٌ اَوْ جُرْحٌ لاَ يَرْقَأُ يَتَوَضَّؤنَ لِقَوْتِ كُلِّ صَلاَةٍ وَيُصَلُّونَ بِهِ فِي مَا شَاؤُا مِنْ فَرْضٍ وَنَفْلٍ وَيَبْطُلُ بِخُرُوجِهِ فَقَطْ وَقَالَ زُفَرُ رَحِمَهُ اللهُ تَعَالَى بِدُخُولِهِ فَقَطْ وَقَالَ اَبُوا يُوسُفَ بِاَيِّهِمَا كَانَ فَالْمُتَوَضِّئُ وَقْتَ الْفَجْرِ لاَ يُصَلِّى بِهِ بَعْدَ الطُّلُوعِ اِلاَّ عِنْدَ زُفَرَ وَالْمُتَوَضِّئُ بَعْدَ الطُّلُوعِ يُصَلِّى بِهِ الظُّهْرَ خِلاَفًا لَهُ وَلاَبِي يُوسُفَ وَالْمَعْذُورُ مَنْ لاَ يَمْضِى عَلَيْهِ وَقْتَ صَلاَةٍ اِلاَّ وَالْعَذْرُ الَّذِى اُبْتُلِىَ بِهِ يُوجَدُ فِيهِ

ÖZÜRLÜLER HAKKINDA BİR FASIL

Özür kanı olan kadın, kendisinde devamlı idrar gelen, karın ishali olan, devamlı yellenen, devamlı burnu kanayan, iyileşmeyen yarası olan kişiler, (bunlar) **her namaz vakti girince abdest alırlar ve bu abdestle vakit içinde farz ve nafileden diledikleri kadarını kılarlar, abdestleri sadece vakit çıkınca bozulur. İmamı Züfer'e göre yalnızca vakit girince bozulur. Ebu Yusuf** (rahmetullahi aleyh) **ikisinden hangisi olsa da abdestin bozukluğuna hükmetti.** [2]

(Buna göre) **fecirden sonra abdest alan kişi, bu abdestle güneş doğduktan sonra namaz kılamaz, ancak imam Züfer'e göre** (rahmetullahi aleyh) **kılabilir. Güneş doğduktan sonra abdest alan kişi, onunla öğleyi kılar, Züfer ve Ebu Yusuf buna muhaliftirler.**

Özürlü o kimsedir ki, mübtela olduğu özür kendisinde bulunmadan üzerinden namaz vakti geçmez. [3]

---

[1] **Ümmü-veled:** Efendinin cariyesi olup ondan çocuğu doğarsa bu cariye ümmü-veled (çocuğun annesi) olur ve satılmaz, efendisi ölünce hür olur.
[2] İhtiyaten vakit çıkınca ve girince de abdest almaları gerekir.
[3] Özür, kişi için bu şekilde devam eder. Yani vakit içinde bir an akmakla özrün devam ettiğine karar verilir. Amma özrün sabit olması için, bütün vakit boyunca özrün devam etmesi ve bir namaz kılacak kadar an bile kesilmemesi gerekir.

بَابُ اْلاَنْجَاسِ

يَطْهُرُ بَدَنُ الْمُصَلِّى وَثَوْبُهُ مِنَ النَّجَسِ الْحَقِيقِىِّ بِالْمَاءِ وَبِكُلِّ مَائِعٍ طَاهِرٍ طَاهِرٍ كَالْخَلِّ وَمَاءِ الْوَرَدِ لاَ الدُّهْنِ وَعِنْدَ مُحَمَّدٍ لاَ يَطْهُرُ اِلاَّ بِالْمَاءِ وَالْخُفُّ اِنْ تَنَجَّسَ بِنَجَسٍ لَهُ جِرْمٌ بِالدَّلْكِ الْمُبَالَغِ اِنْ جَفَّ خِلاَفًا وَكَذَا اِنْ لَمْ يَجُفَّ عِنْدَ اَبِى يُوسُفَ وَبِهِ يُفْتَى وَاِنْ تَنَجَّسَ بِمَائِعٍ فَلاَ بُدَّ مِنَ الْغَسْلِ وَالْمَنِىُّ نَجِسٌ وَيَطْهُرُ اِنْ يَبِسَ بِالْفَرْكِ وَاِلاَّ يُغْسَلُ وَالسَّيْفُ وَنَحْوُهُ بِالْمَسْحِ مُطْلَقًا وَاْلاَرْضُ بِالْجَفَافِ وَذِهَابِ اْلاَثَرِ لِلصَّلاَةِ لاَ لِلتَّيَمُّمِ وَكَذَا اْلآجُرُ الْمَفْرُوشُ وَالْخُصُّ الْمَنْصُوبُ وَالشَّجَرُ وَالْكِلاَءُ غَيْرُ الْمَقْطُوعِ هُوَ الْمُخْتَارُ وَالْمُنْفَصِلُ وَالْمَقْطُوعُ لاَ بُدَّ مِنْ غَسْلِهِ وَطَهَارَةُ الْمَرْئِى بِزَوَالِ عَيْنِهِ وَيُعْفَى اَثَرٌ شَقَّ زَوَالِهِ وَغَيْرُ الْمَرْئِى بِالْغَسْلِ ثَلَثًا اَوْ سَبْعًا وَالْعَصْرِ كُلَّ مَرَّةٍ اِنْ اِمْكَنَ عَصْرُهُ وَاِلاَّ فَبِالتَّخْفِيفِ كُلَّ مَرَّةٍ حَتَّى يَنْقَطِعَ التَّقَاطُرُ ، وَقَالَ مُحَمَّدٌ بِعَدَمِ طَهَارَةِ غَيْرِ الْمُنْعَصِرِ اَبَدًا

NECASETLERLE İLGİLİ BİR BAB

Namaz kılanın bedeni ve elbisesi necaseti hakikilerden, su sirke ve gül suyu gibi necaseti gideren her bir akıcı madde ile temizlenir, yağ ile temizlenmez. İmamı Muhammed'e göre (rahmetullahi aleyh) **temizlik ancak su ile yapılır.**

Mestler, eğer cirmi (katı maddesi) **olan bir necasetle pislense, kurumuş ise fazlaca ovalamakla temiz olur, İmamı Muhammed buna ihtilaf etti. İmamı Yusuf'a** (rahmetullahi aleyh) **göre, eğer kurumamış ise yine ovalamakla temizlenir, fetva bununla verildi.**

Mestler, akıcı bir necasetle pislense mutlaka yıkamak lazımdır.

Meni pistir. Eğer kurursa ovalamak ile temiz olur, eğer yaş ise yıkanır. Kılıç ve benzeri şeyler mutlak halde (necaset yaş olsun, kuru olsun veya akıcı olsun) **silmekle temiz olur.**

Yer pislenmiş ise, kurumak ve (pisliğin) **eserinin gitmesiyle, namaz kılmak için temiz olur, teyemmüm için temiz olmaz. Yere döşenmiş kiremit, dikili kamış, ağaç ve kesilmemiş otda böyledir.**

Seçilen fetva böyledir. Sökülmüş, kesilmiş iseler, mutlaka yıkanması lazımdır.

Görülen necaset, kendisinin giderilmesiyle temiz olur. Giderilmesi zor olan iz (leke) **af edilmiştir.**

Görülmeyen necaset, üç kere veya yedi kere yıkamak ve her defasında mümkünse sıkılmasıyla temiz olur. Eğer sıkılmıyorsa her defasında damlası kesilene kadar kurutmakla (temizlenir.)

İmamı Muhammed (rahmetullahi aleyh)**, sıkılmayan şeyin asla temizlenmeyeceği ile hüküm verdi.**

وَ يَطْهُرُ بِسَاطٌ تَنَجَّسَ بِجَرْيِ الْمَاءِ عَلَيْهِ يَوْمًا وَلَيْلَةً وَنَحْوُ الرَّوْثِ وَالْعَذْرَةِ بِالْحَرْقِ حَتَّى يَصِيرَ رَمَادًا عِنْدَ مُحَمَّدٍ هُوَ الْمُخْتَارُ خِلاَفًا لاَبِي يُوسُفَ وَكَذَا حِمَارٌ وَقَعَ فِى الْمَمْلَحَةِ فَصَارَ مِلْحًا وَعُفِىَ قَدْرُ الدِّرْهَمِ مِسَاحَةٌ كَعَرْضِ الْكَفِّ فِى الرَّقِيقِ وَ وَزْنًا بِقَدَرِ مِثْقَالٍ فِى الْكَثِيفِ مِنْ نَجَسٍ مُغَلَّظٍ كَالدَّمِ وَالْبَوْلِ مِنْ صَغِيرٍ لَمْ يَأْكُلْ وَكُلُّ مَا يَخْرُجُ مِنْ بَدَنِ الْاَدَمِىِّ مُوجِبًا لِلتَّطْهِيرِ وَالْخَمْرِ وَخُرْءِ الدَّجَاجِ وَنَحْوِهِ وَبَوْلُ الْحِمَارِ وَالْهِرَّةِ وَالْفَأْرَةِ وَكَذَا الرَّوْثُ وَالْخِثْىُ خِلاَفًا لَهُمَا وَمَا دُونَ رُبْعِ الثَّوْبِ مِنْ مُخَفَّفٍ كَبَوْلِ الْفَرَسِ وَمَا يُؤْكَلُ لَحْمُهُ وَخُرْءِ طَيْرٍ لاَ يُؤْكَلُ لَحْمُهُ وَبَوْلُ اِنْتَضَحَ مِثْلُ رُؤُسِ الْاِبَرِ عَفْوٌ وَدَمُ السَّمَكِ وَخُرْءُ طُيُورسٍ مَأْكُولَةٍ طَاهِرٌ اِلاَّ الدَّجَاجَ وَالْبَطَّ وَنَحْوَهُمَا وَلُعَابُ الْبَغْلِ وَالْحِمَارِ طَاهِرٌ عِنْدَهُمَا وَعِنْدَ اَبِى يُوسُفَ مُخَفَّفٌ

NECASETİN TEMİZLENMESİ

Pislenmiş yaygı (halı, kilim)**, üzerinden suyun bir gün bir gece akmasıyla temizlenir.**

At, eşek, katır pisliği ve insan pisliği, İmamı Muhammed'e (rahmetullahi aleyh**) göre yanıp kül olunca temiz olur. Seçilen fetva budur. İmamı Yusuf** (rahmetullahi aleyh) **buna muhaliftir. Aynı şekilde tuz havuzuna düşen eşek, tuza dönüşmekle temiz olur.**

İnce (akıcı) **pisliklerde, saha itibariyle bir dirhem** (miktarı olan) **avucun genişliği kadarı af edildi.**

Ağırlık bakımından bir miskal [1] kadar, kan ve idrar gibisinde, (isterse bir şey yememiş çocuğun idrarı olsun) **galiz** (büyük) **nacasetten affolundu.**

İnsan bedeninden çıkan ve temizlenmesi gereken her şey; şarap, tavuk ve benzerinin pisliği, eşek, kedi ve fare idrarı, at ve sığır pisliği de böyledir. İmameyn (at ve inek pisliğinde) **ihtilaf ettiler.**

Elbisenin dörtte birinden azı, hafif necasetten olan at ve eti yenen hayvanların idrarı ve eti yenmeyen kuşların pisliği (ile pislenen) **ve iğne tepesi gibi sıçrayan serpintiler afv olunmuştur.**

Balık kanı, eti yenen kuşların tersi temizdir, ancak tavuk, kaz ve benzerleri hariçtir.

Katır ve eşeğin salyası temizdir, İmamı Yusuf'a (rahmetullahi aleyh) **göre necaseti hafifedir.**

وَمَاءٌ وَرَدَ عَلَى نَجَسٍ نَجِسٌ كَعَكْسِهِ وَلَوْ لُفَّ ثَوْبٌ طَاهِرٌ فِى رَطْبٍ نَجِسٍ فَظَهَرَتْ فِيهِ رُطُوبَتَهُ اِنْ كَانَ بِحَيْثُ لَوْ عُصِرَ قَطَرَ تَنَجَّسَ وَاِلاَّ فَلاَ كَمَا لَوْ وُضِعَ رَطْبًا عَلَى مُطَيَّنٍ بِطِينٍ نَجِسٍ جَافٍّ وَلَوْ تَنَجَّسَ طَرَفُ ثَوْبِهِ فَنَسِيَهُ وَغَسَلَ طَرَفًا بِلاَ تَحَرٍّ حُكِمَ بطَهَارَتِهِ كَحِنْطَةٍ بَالَتْ عَلَيْهَا حُمُرٌ تَدُوسُهَا فَغُسِلَ بَعْضُهَا اَوْ ذَهَبَ طَهُرَ كُلُّهَا وَاِنْفَخَةُ الْمَيْتَةِ وَلَبَنُهَا طَاهِرٌ خِلاَفًا لَهُمَا .

SUYA GELEN NECASET

Necaset (üzerine) **gelen su pistir, tersi de böyledir. Temiz bir elbise, pis yaş bir elbiseye dürülse, temiz elbisede pis elbisenin yaşlığı zahir olsa** (bakılır), **eğer sıkıldığında damla akarsa,** (temiz elbise) **pislenmiştir, eğer böyle olmazsa pis olmaz. Aynı şekilde kurumuş pis çamurla bulaşmış** (duvar, yer) **üzerine, yaş temiz elbise konsa** (elbisede necasetin eseri belli olmazsa temizdir.)

Elbisenin bir tarafı pislense ve onu unutsa, araştırmadan bir tarafını yıkasa, elbisenin temiz olduğu ile hükmolunur.

Harmanda buğdayı ayaklarıyla çiğneyen eşeklerin, buğdaya bevl (çiş) **etmesinde olduğu gibi,** (buğdayın) **bazısı yıkansa veya bazısı** (satılıp) **gitse, hepsi temiz olur.** (Temiz olduğuna hükmedilir.)

Ölü hayvanın kursağı[2] ve sütü temizdir, imameyn buna muhalefet etti.

---

[1] Miskal 4,5 gram ağırlığıdır.
[2] Hayvanın kursağından peynir mayası yapılır.

اِسْتِنْجَاءُ

وَالْاِسْتِنْجَاءُ سُنَّةٌ مِمَّا يَخْرُجُ مِنْ اَحَدِ السَّبِيلَيْنِ غَيْرَ الرِّيحِ وَمَا سُنَّ فِيهِ عَدَدٌ بَلْ يَمْسَحُهُ بِنَحْوِ حَجَرٍ حَتَّى يُنَقِّيَهُ يُدْبِرُ بِالْحَجَرِ الْاَوَّلِ وَيُقْبِلُ بِالثَّالِثِ فِى الصَّيْفِ وَيُقْبِلُ الرَّجُلُ بِالْاَوَّلِ وَيُدْبِرُ وَالثَّالِثُ فِى الشِّتَاءِ وَغَسْلُهُ بِالْمَاءِ بَعْدَ الْحَجَرِ اَفْضَلُ وَيَغْسِلُ يَدَيْهِ اَوَّلاً ثُمَّ الْمَخْرَجِ بِبَطْنِ اِصْبَعٍ اَوْ اِصْبَعَيْنِ اَوْ ثَلاثٍ لاَ بِرُؤُسِهَا وَيُرْخِى مُبَالَغَةً اِنْ لَمْ يَكُنْ صَائِمًا وَيَجِبُ اِنْ جَاوَزَ النِّجْسُ الْمَخْرَجَ اَكْثَرَ مِنْ دِرْهَمٍ وَيُعْتَبَرُ ذَلِكَ وَرَاءَ مَوْضِعِ الْاِسْتِنْجَاءِ وَلاَ يَسْتَنْجِى بِعَظْمٍ وَرَوْثٍ وَطَعَامٍ وَيَمِينِهِ وَكُرِهَ اِسْتِقْبَالُ الْقِبْلَةِ وَاِسْتِدْبَارُهَا لِبَوْلٍ وَنَحْوِهِ وَ لَوْ فِى الْخَلاَءِ .

İSTİNCA (necasetten temizlenmek)

İki yoldan birinden çıkan şeyden (necasetten) **dolayı istinca sünnettir, yel çıkması hariçtir. İstincada adet sünnet kılınmadı, belki** (avret mahallini) **temizleyene kadar taş gibi bir şeyle onu siler.**

Evvelki taşı arkaya doğru sürter,[1] ikinciyi öne doğru çeker, üçüncüyü arkaya doğru sürter. Bu durum yaz mevsimindedir. Kışın erkek, ilk taşı öne doğru, ikinciyi arkaya doğru, üçüncüyü öne doğru sürter.

(Mahalli) **taş ile sildikten sonra su ile yıkamak efdaldir. Evvela iki elini su ile yıkar, sonra mahreci bir iki veya üç parmağın içi ile yıkar. (uçları ile değil) Eğer oruçlu değilse iyice kendisini sarkıtır.**

Dirhemden fazla necaset (mahrecin) **dışına taşmış ise, yıkanması vacibtir. Bu** (yıkamada) **istinca mevzısının dışındaki yerler** (kaba etler, kalça) **itibar dilir.**

Kemikle, tezekle, yiyecek maddesiyle, sağ el ile istinca yapılmaz.

Helada olsa bile, idrar ve benzeri (işlerde) **kıbleye önünü ve arkasını çevirmek mekruh sayıldı.** (Tazimsizlik olur.)

[1] Bu hareketle, avret yerindeki necaset düşürülür ve bedene değmez. Su ile yıkamaya başlarken de aynı şekilde yapmak uygundur.